

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 11 (561)

Четвер, 3 квітня 1958 р.

Ціна 20 коп

П-844931

На зустрічі з Героєм Соціалістичної Праці

В переповненому великому актовому залі університету тиша. Всі присутні уважно слухають високого, міцного, з приемним обвітреним обличчям чоловіка. На грудях у нього Золота Зірка Героя. Це перший секретар Березівського РК КПУ товариш Хомко. Він розповідає колективів університету про те, як район готується до реорганізації МТС.

Тов. Хомко говорить, що колгоспники району одночасно і гаряче підтримали розроблені Лютневим Пле-

сті, про гостру потребу у висококваліфікованих кадрах.

Закінчуєчи свою доповідь, тов. Хомко закликав вчених університету встановити більш тісні зв'язки з колгоспниками району і тепло подякував студентам та викладачам університету, які виступали з лекціями і концертами в Березівському районі.

Доповідь викликала значний інтерес у присутніх. Виступаючі говорили про те, що піднесення продуктивності колгоспних ланів — кровна справа не лише трудівників сільського господарства. Перед робітниками та вченими стоять конкретні завдання щодо якнайшвидшого піднесення

рівня сільськогосподарського виробництва. У своїх виступах тт. Савчук, Сагайдак, Пузанов, Файтельберг, Дейментов та інші говорили про ті конкретні зобов'язання, які бере на себе великий колектив університетських біологів, хіміків, географів з метою дальнього піднесення сільського господарства. Виступаючі вносили конкретні пропозиції.

ВІСІ НА КОМСОМОЛЬСЬКЕ БУДІВНИЦТВО

Нарізати різьбу, обстругати дошку, паяти — це нам, студентам фізмату, особливо дипломантам, доводиться не раз робити зараз і ще частіше доведеться робити в майбутньому, працюючи в школі. Зрозуміло, що нам потрібні свої майстерні. Питання про це було поставлено вже давно. Нарешті, нам дали під майстерні сгарій, завалений сміттям підвал з умовою, щоб ми своїми сили привели його до належного зигляду.

Рішенням комсомольського бюро факультету був призначений штаб будівництва. І робота закипіла. Першими на роботу вийшли математики III групи II курсу і фізики IV групи II курсу. За один день вони виконали величезну роботу. Взагалі II курс працював справді по-комсомольському, зразково виконуючи любу роботу, яку б ім не дали.

Першокурсники знищили темпи. Деякі з них відмовлялися спускатись в підвал і погоджувались працювати лише на поверхні.

Ще гірше пішла справа у математиків III курсу. Група механіків працювала лише 1,5 години. Зовсім

Штаб комсомольського будівництва.

Про курсові роботи

В цьому навчальному році на кафедрі експериментальної фізики має бути виконано більше 80 курсових робіт студентами III—IV курсів, які спеціалізуються з оптики і електрофізики.

Термін захисту курсових робіт наближається. Через місяць всі курсові повинні бути на кафедрі. Проте до цього часу деякі студенти по-справжньому не взялися до справи.

Кафедра експериментальної фізики вжila ряд заходів до того, щоб підвищити контроль за роботою студентів над курсовими темами. В першій половині березня кафедра спеціально скликала 3 засідання, на яких студенти повинні були пові-

домити про хід своєї роботи. Але на ці засідання з'явилися лише студенти IV курсу. Що ж до студентів III курсу, то вони, очевидно, не хотіть зрозуміти серйозності і відповідальності тієї справи, яку вони повинні зробити.

Певна група студентів III курсу намагається ухилитись від контролю за їх роботою з боку кафедри і викладачів, а комсомольські групи III курсу пасивно все це спостерігають.

Треба комсомольським і профспілковим організаціям III курсу підвищити рівень своїх робот і повести рішучу боротьбу з порушеннями навчального процесу.

Наш кор.

ПРИХОВУЮТЬ ЛЕДАРІВ

Облік відвідування — справа важлива і потрібна. Виконання цієї справи покладено, як відомо, на старосту груп. Та не всі старости з відповідальністю ставляться до своїх обов'язків. На більшість лекцій старости зовсім не беруть журналі, а якщо їх беруть, то намагаються не відзначати відсутніх.

Недавно заступник декана фізико-математичного факультету Д. І. Попліщук зробив перевірку стану відвідування на II курсі фізиків. Перевіркою виявлено, що в журналах не відзначено 17 студентів, відсутніх на лекціях. Старостам зроблено попередження, але вони продовжують приховувати ледарів. Це виявилося уже наступного дня при перевірці, зробленій доцентом Т. Я. Сьюрою.

БЕРЕЗКОВА.

Закінчили педагогічну практику студенти історичного, філологічного, географічного і фізико-математичного факультетів.

Біля 500 студентів півтора місяця озброювалися педагогічним умінням і навиками в школах міста і села, беручи безпосередню участі у національній і виховній роботі. Практика проводилася в школах №№ 36, 45, 121, 37, 58, 43, 99, 133, 12, 90, 105, 1 (залізничний), в школах Белгород-Дністровського, Ананьївського районів і т. д.

Практика пройшла з великим успіхом. Цьому в значній мірі сприяла велика підготовча організаційна і методична робота керівників, свідоме і сумлінне ставлення до неї студентів.

Уроки в школі: з історії, російської, української мов, російської і української літератур, фізики, математики, географії в значній більшості пройшли на високому рівні, виявивши грунтовні знання студентів з фактичного матеріалу, вміння володіти методикою проведення уроку, правильно підходити до учнів.

Відмінними були уроки студентів Ткаченко, Рожко, Іщенко (географічний факультет), Лярової, Прокопенко, Вальцукевич, Балановської (філологічний факультет), Волянської, Диригіна, Варбанця, Соколової, Бабенко, Нікітенко, Лагутіної (фізико-математичний факультет), Якової, Матвеєвої, Борщевської, Кроль, Костюка (історичний факультет) та багатьох інших.

Студенти на уроках вдало використовували наукові посібники, і тим самим ввели в практику школи багато нового, свіжого. Так, на уроках фізики практиканти продемонстрували ряд навчальних кінофільмів: «Капілярність», «На оптичному заводі», «Око, як оптичний апарат», «Дисперсія світла» та інші. Це значно сприяло засвоєнню матеріалу.

В середньому кожний студент дав по 6 уроків. Проте в окремих випадках ця цифра була значно більшою, тому що інколи студентам доводилося замінити хворих учителів.

Безсумнівним досягненням педагогічної практики є велика виховна робота, що вміло і успішно здійснювалася студентами в школі. Вона полягала в роботі з невстигаючими учнями, відвідуванні їх на дому, у допомозі в роботі шкільних гуртків — історичного, географічного, літературного, технічних гуртків і т. д., в організації вечорів, присвячених 40-річчю Радянської Армії, 8-му березня, зустрічей з китайськими та польськими студентами, з війнами Радянської Армії і т. д.; в проведенні виховних годин на найрізноманітніші теми («Вибори до Верховної Ради СРСР», «Паризька комуна», «По рідній країні», «Люби-

свое місто» і т. д. і т. д.), в допомозі комсомольській і пionerській організаціям, у відвідуванні з учнями театрів, кіно і т. д.

Студенти активно брали участь у здійсненні завдань політехнічного навчання в школі. Ця участь виявилася в систематичному зв'язку з заводами і фабриками, на яких учні проходять виробниче навчання (на приклад, з судноремонтним заводом, на якому працюють учні школи № 105); у проведенні виробничих екскурсій. Студентами-практикантаами були організовані десятки таких екскурсій: на завод поліграфічних машин, на сталепрокатний завод, на заводи радіально-свердильних верстатів та пресів, на телекентр, в інститут зв'язку, обсерваторію університету, лабораторію політехнічного інституту, на завод «Кіноп», на ТЕЦ, швейну фабрику і т. д.

В час педагогічної практики студенти проводили велику громадську роботу в школі і за її межами: воно брали активну участь як агітатори у виборах до Верховної Ради СРСР, в організації для населення міста і села вечорів, виступали з статтями в газетах (в Белгород-Дністровському, в Ананьєві).

Слід відзначити високу продуктивність педагогічної практики у сільських школах. Якщо в минулому році в сільських районах (Ананьївському) практикували лише невелика група студентів філологічного факультету, то в циншому році до сільських школ двох районів (Ананьївського і Белгород-Дністровського) було прикріплено біля 100 студентів філологічного та історичного факультетів, що становить значну частину всієї кількості практикантів.

В цьому році педагогічна практика пройшла значно краще, ніж в минулі. Це свідчить про те, що ми не стоїмо на місці, а рухаємося вперед, все краще і краще використовуючи свої можливості.

В чому ж це покращення?

1. Уроки студентів були більш самостійними, ніж в минулому році, повсякденна допомога і опіка були значно менші.

2. Виховна робота стала органічною частиною педагогічної практики. Жоден студент не ігнорував виховну роботу.

3. Педагогічна практика в сільських школах набула в нашому університеті всі права громадянства.

Успіхи педагогічної практики одержали визнання на підсумкових конференціях і засіданнях рад факультетів з боку викладачів і студентів. Їх відзначають і керівники школ, які вважають, що цьогорічна педагогічна практика значно допомогла підняти рівень навчальної і виховної роботи.

Так, директор школи № 90 висловив студентам-практикантом подяку

ПЕДПРАКТИКУ ЗАВЕРШЕНО УСПІШНО

НА ПРАКТИЦІ В АНАНЬЄВІ

На протязі майже півтора місяця в м. Ананьєві, в школах № 1 та № 2, студенти історичного та філологічного факультетів проходили педагогічну практику.

Студенти змогли, як кажуть, впритул підійти до своїх обов'язків як учителі та проявили себе в основному здібними класними керівниками викладачами-предметниками, активними агітаторами, показали ініціативність і сумлінність при проходженні практики.

Більшість студентів одержали добре і відмінні оцінки по заликових педагогічних заходах, добре і відмінні оцінки отримані ними по заликових уроках.

Педагогічна практика проходила в умовах, коли наш радянський народ розгорнув широку передвиборну кампанію. Готуючись до виборів у

Верховну Раду Союзу РСР, всі студенти працювали агітаторами на діаспорах. Обговорюючи роботу агітколективів міста Ананьєва, відділ агітації і пропаганди РК КПУ відзначив особливо сумінну роботу агітаторів-студентів Одеського університету і, зокрема, роботу агітатор-комуніста В. Костюка, тт. В. Масекура, А. Янчук, А. Цвяк, В. Гетьманця та інших.

Колектив студентів-практикантов нашого університету дав в Ананьєві три самодіяльні концерти. Вони пройшли з винятковим успіхом.

В підготовці концертів найбільшу активну участь взяли студенти В. Костюк, А. Цвяк, А. Янчук, В. Давидова (історичний факультет), Л. Прокопенко, М. Андреєва, В. Ляшевська, П. Чуреуха, О. Недобой, Л. Уразова, М. Петлю (філологічний факультет).

ІСТОТНО ДОПОМОГЛИ ШКОЛІ

Педпрактику в 105-й середній школі проходили 11 студентів фізико-математичного факультету: Титаренко, Крижанівська, Присяжнова; Максимова, Лопурко, Давискиба, Ейдельман, Коновалова, Баркаган, Дранько, Кияшко.

В перший день педпрактики в школі студенти ознайомилися з річним планом школи, з навчальною пізакласною і позашкільною роботою. Практиканти познайомились також з роботою методіків математиків і брави в ній активну участь.

Гід керівництвом учителів-математиків вони зробили ряд наукових посібників для шкільного математичного кабінету.

Свою суміннію практикою практиканти надали школі істотну допомогу. Так, завдяки наполегливій роботі студентки Лопурко, дев'ятирічниці Козачинська, Скутельникова, Бембик та інші надзигали з математики своїх товаришів. Студентка Титаренко щодня допомагала ученици Ленській і домоглася певного успіху. Почав виступати учень 10 класу Кіттор, з яким займався студент Ейдельман. Краще стали вчитися учні Руденко І. Борисов, яким допомагали студентки Максимова і Присяжнова. Багато працювали з учнями студенти Дранько, Кияшко і Давискиба.

Домоглися успіхів у навчальній роботі студенти змогли тому, що пізвалися причинами відставання учнів, іхніми побутовими умовами, наявністю підручників, роз'яснювали матеріал, погано засвоєні учнями. Так, студентки Максимова і Присяжнова відвідали на дому 16 батьків учнів 9 «а» класу. Студентки пізвалися не лише успішністю учнів з математики, а й з інших предметів.

Кожний студент був хорошим класним керівником, щодня вів облік учнів класу з усіх предметів і на другий день знає, чому пропустив заняття той чи інший учень. Поправлюючи з класом півтора тижні, студенти-практиканти могли дати пальтю характеристику класу і кожного учня зокрема.

Під час пасивної практики студенти відвідували уроки з усіх предметів і не пропускали жодного уроку з математики. Крім 6 заликових, більшість студентів дали ряд незаликових уроків.

ГРИМАСИ ПЕДПРАКТИКИ

«АФОРІЗМИ» ІСТОРИКІВ...

«Свобода совести — свобода дійствів люального гражданина в господарстві, де установлено определенные порядки».

«Я вам дам один вопрос почти на повторение».

«Дворянство — это приближенные короля, они вращались вокруг дворца. Главная отличительная черта — их король приглашал на пріор».

«Король сам собирал все налоги». «Абсолютная монархия — это когда у власти стоит один человек и за бира в руки всю власть».

ДАВІДКІН.

«Что теперь находится на месте Ветхама?».

«Мелкая буржуазия была в большом количестве».

СЕРЕБРЯКОВА.

З ОБГОВОРЕННЯ УРОКУ Виступ Каменської:

«Вони (учні) дуже здивувались, побачивши перед собою патлату вчительку. Ну, я відмітла відсутніх, злізла собі з кафедри і пішла до класу...»

ФЕДОРОВА.

«Советская Армия дала им так, как никто никогда не давал».

ЛІСІСІН.

«Я не буду вам распространяться о политике немышательства».

ШЕВЧЕНКО.

Практикант філфаку Бражевський провів урок по біографії Гоголя, умом».

Повісивши собі на груди портрет письменника, він сказав: «Дети, ви видите перед собою великого писателя. Это — дядя Гоголь».

СЕРЕБРЯКОВА.

«Что теперь находится на месте

Ветхама?».

«Мелкая буржуазия была в боль-

шом количестве».

СЕРЕБРЯКОВА.

Любов до обраної професії

Напружено щоденною працею було у вчителів-істориків, що працюють в школі, іх методичний рівень, у школі № 29 наші студенти зустріли утажне і чуйне ставлення до себе відповідного учителів-істориків, що проходили практику у середній школі № 29. Товариш Кошечук, Чешковський, Кацівська, Хмель, Обнявко, Хандогіна, Дубіна, Храмцова, Вечорко, Хохлов з першого дня перебування в школі з захопленням включилися до роботи.

Невеликий, але спланований роками дружби і спільного навчання колектив студентів з великою любов'ю та увагою вивчав роботу в школі, набував методичних навичок, готовувався до прочитання лекцій, які дістали загальні сквалення. Особливу активність в цій роботі проявили кандидати педагогічних наук Т. Н. Федотова, А. Янчук, А. Цвяк, В. Гетьманця та інших.

Колектив студентів-практикантов нашого університету дав в Ананьєві три самодіяльні концерти. Вони пройшли з винятковим успіхом.

Студенти-практиканти показали, що воно готові до відповідальної роботи. Вони дономагали шкільний комітету викладачам, випускали разом з учнями стінгазети, організовували виставки, які показали відмінну працю.

Поряд з ученою практикою, практиканти вели громадсько-політичну роботу. Вони дономагали шкільний комітету викладачам, випускали разом з учнями стінгазети, організовували виставки, які показали відмінну працю.

Студенти полюбили школу, звикли до роботи, і останні хвилини перед від'їздом додому свідчили про те, що між студентами і школою установилися дружні відносини.

Студенти-практиканти показали, що воно готові до підготовчою роботи.

Велике значення в справі успішної проведення педагогічної практики має ставлення до практикантов з боку

П. ГОЛОВКО.

В. М. НЕМЧЕНКО, старший викладач.

МОЛОДИЙ ПЕДАГОГ

— Ольга Августівна! Ольга Августівна!

— А? Це ви мене?

— Вас, Олю, вас. Що зараз — вільний урок у 5 «в»?

— Так, я буду їм читати книжку Багмута «Господар Охотських гір».

— Ой дивиться — там такий клас, що любого вчителя виживуть...

— І невідома на згорті біляв дівчинка входить до 5 «в».

Пізньше Оля Сировецька розповідала:

— Я продумала сотні способів, що

робити з ними, коли почнуть зривати уроки... Заходжу. Дивлюсь: всі

сидять на місцях, на столі список відсутніх. Тихо так... Ну, думаю, зараз почнеться. Забуду навіть привітатися... Сидять тихо. Тоді, опанувавши себе, запитую:

— Хто читав книгу?

— Піднімається кілька рук.

— Починати бесіду? Буде нещікаво.

Пильно дивлюся в очі Іванушкіні.

Про цього попереджували мене особливо. Відводить очі.

— Іванушкін, розкажи нам, будьласка, про кого розповідається в цій книзі?

— Ольго Августівно, я вже давно читаю.

— Підйди до Сировецької.

Заходів Петро Осадчук. В группі вирішили: треба послати Петра в будинок відпочинку. Підімо до Сировецької.

— І вони відповіли: треба послати Петра в семінарів.

— Іванушкін, розкажи нам, будьласка, про кого розповідається в цій книзі?

— Звернись у профбюро.

— Частіше:

— Підйди до Сировецької.

Заходів Петро Осадчук. В группі вирішили: треба послати Петра в будинок відпочинку. Підімо до Сировецької.

— Ну, я відмітла відсутніх, злізла собі з кафедри і пішла до класу...

ФЕДОРОВА.

«Присудок (в безособових рецензіях) виражений явницем природи».

ЛІСІСІН.

«Цикл поезій, які об'єднані в календарі».

«Громадою обух спалить».

Слівбесіда: «Як сидить Гафійка і як біля неї курі?».

ЛІСІСІН.

«Фамусов пользовался чужим

умом».

РОЙТАН.

«Мелкая буржуазия была в боль-

шом количестве».

СЕРЕБРЯКОВА.

«Что теперь находится на месте

Ветхама?».

СЕРЕБРЯКОВА.

«Мелкая буржуазия была в боль-

шом количестве».

СЕРЕБРЯКОВА.

***</

ЖИТТЯ ЖІНКИ

Маленька повість

(Продовження. Початок, див. в № 10)

Незнайомець потис непомітно її руку. А хазяїн вже розливав горілку по чарках.

— Ну, вибачайте. Мені треба по господарству, — піднялась Ганна.

В сінях стала, прислушалась.

— Давай, хазяїн, про платню дозволимося.

— Та почекай ти, ти богу! Поїмо. Давай вип'ємо ще.

— Ти, хазяїне, не крути. Не на такого напав...

До Ганни новий робітник (звали його Павлом Грішаком) ставився майже ніжно. І завжди, коли тільки міг, намагався допомогти їй в роботі.

Якось разом з Павлом виходили в поле косити. В деяких місцях дозрів ячмінь. Посіяли його небагато, а тому хазяїн послав їх лише вдвох.

Павло косив. Вона в'язала.

В обід сіли відпочити. Нещадно палило сонце. В лісі шпаки організували хор. Ячмінь сповнював повітря терпким, солодким кожному хліборобові запахом. Десять під сонцем жайворонок співали гімн хліборобської праці.

Павло, не поспішаючи, розжував білими зубами зчерствілі хліб.

— Важко тобі у хазяїна? — пояснивши долоні на коліна, запитав він.

Ганна мовчкі хитнула головою. А потім почала розповідати... і розповіла їому все.

Він слухав, схиливши голову.

— Ти не одна така, — сказав.

— І все-таки не треба плакати, треба жити, — додав потім, особливо наголосивши на слові «живи».

— Так жити, краще ї не жити...

— Ні! Не так жити, а по-новому, — гаряче заперечив він.

Потім Павло довго говорив їй, як можна жити по-новому. Вона погано його розуміла. Багато його слів пройшло повз неї, а два викликали навіть розчарування:

— «Республіка труда»... Бач, і по-новому жити — теж працювати, — тікло сказала вона.

— А хто ж тебе годуватиме? Звичайно, робити будемо, і ще краще, ніж зараз. Та не буде тоді таких, як твій чоловік та його батько.

Ганна всім своїм несправедливо ображеним серцем співчувала Павлові, бо світ зажерливих Франчука був глибоко ворожий їй. Однак сильний був і голос німі покори, а цей голос шепотів: «Як можна? А бог!»

В село вони в'їджали після заходу сонця. З пасовища, збиваючи куряви, поверталася худоба. З низин вже потягло холодком.

— Павле, чуєш, Павле?

— Що?

— А як же цар? — заперечила Ганна.

— Цар? — перепитав Павло. — Та його штовхнемо до біса! Що план, що цар, що буржуй — все одне.

Підійшли до двору.

Ганна одразу помітила біля коюшні легку бричку, в якій завжди приїжджає Федір.

— Федір приїхав? — запитала во-

відчиняла ворота.

— Ага.

Ганна якось звиклася з думкою, що у неї нема чоловіка. Зовні вона лишалася спокійною, коли Федір приїжджає додому. Вона зневажала Федора, а людина, що зневажає, завжди сильніше тієї, кого зневажають. І вже ні в голосі, ні в посмішці, ні в погляді не проривалося у неї німе прохання милості, тієї милості, яку безнадійно, як старці, виправшують слабкі люди.

Сьогоднішня розмова з Павлом розтріснула її душу. І саме тому сьогодні Ганна поставилась до приїзду Федора з якимось внутрішнім хвилюванням. Вона по-новому дивилася на нього. Він був вже не просто поганим чоловіком, що понівечив її життя, — а був одним з тих, хто зневажає людям жити щасливо.

— Ну, я пішла, — ні до кого не звертаючись, сказала Ганна, безсило опустивши руки вздовж тіла.

— Ганно, — тихо покликав її Павло.

— Що? — застигла вона на місці. Павло зам'явся.

— Ти не бачила, куда я точильник поклав? — запитав він, хоч точильний камінь був у нього в руках.

— Не знаю, — відповіла Ганна, і брови в неї радісно здригнулися, бо вона чудово розуміла, що не тому зупинив її Павло.

— Добре. Іди.

Вона пішла.

Павло повів напувати коней до криниці. Коні були рослі, сильні, пили вони повільно і довго, щідчи віду крізь губи і відфіркуючись. Павло стояв біля них і дивився на освілені вікна будинку. Там зараз була вона, Ганна, жінка, яка першою розбудила в його душі щось боліче-приємне, незрозуміло-сильне. Саме вона примусила подумати про себе так, як ніколи не думав: що от прожив він більше тридцяти років, а їй досі немає сім'ї, немає дітей, що не ба-

зирали велику аудиторію і слухалися з великим інтересом. Авторові цієї статті запам'яталися прекрасно викладена доповідь В. Мартіно «Еволюційна ідея до Дарвіна», доповідь «Про переліт птахів» Т. Боровикова, «Про походного шовкопряда в Жеребківському лісі» В. Ерделі, «Теорія живлення водних тварин» Д. Рубінштейна, «Про губок Одеської затоки» А. Ольшера.

Багато з найактивніших членів

гуртка стали відомими науковими працівниками і діячами вишої освіти: академік А. М. Криштофович, А. П. Сапегін, професор Г. А. Боровиков, В. Б. Лебедев, В. І. Крокос, М. О. Загоровський, геологи І. П. Хоменко, П. М. Васильєв, зоологи О. М. Шугуров, К. А. Киселевич, В. Е. Мартіно та багато інших.

В післяжовтневий період гуртка продовжував плодотворно працювати, але це — тема окремої статті.

Професор О. Р. ПРЕНДЕЛЬ.

В. о. редактора В. В. ФАЩЕНКО.

В. ТИХИЙ

250 РОКІВ ГРАЖДАНСЬКОГО ШРИФТУ В РОСІЇ

была истекать из всенародного рас пространения грамотности».

З з'язку з цим слід пригадати сина простого ремісника, видатного російського економіста та публіциста Івана Тихоновича Посошкова (1652—1726), який «дерзал» звертатися до царя з такими словами:

«Я чаю не худо бы было так учinitъ, чтобы не было и в ма лой деревне безграмотного чело века... паки не малая пастъ крестьянам чиниться, что гра мотных людей у них нетъ».

Отже, Петро I примушений був самими подіями відповісти на вимоги життя. І заслуга його в тому, що він зумів зрозуміти ці вимоги і в значній більшості випадків вірно практично відповісти на них.

Рішучі заходи Петра в цьому відношенні пояснюються ще й тим, що російською мовою починали посилено цікавитися за межами Російської імперії, в інших країнах.

Особливий інтерес до російської мови і культури виявляли слов'янські народи Балканського півострова, які перебували під страшим гнітом Туреччини.

Принципи реформи графічної системи, якою і до цього часу в основному користується значна кількість народів (росіяни, українці, білоруси, болгари, серби, македонці, абазинці, абхазці, аварці, адигеї, азербайджанці, буряти, вепси, даргинці, евенки, інгуши, кабардинці, казанські татари, казахи, каракалпаки, калели, киргизи, комі, лезгини, марії, молдавани, нанайці, ненці, нівхи, ногайці, ойрати, таджики, туркмени, удмурти та інші), тісно пов'язане з діяльністю Петра I-го.

Реформа його в основному зводиться до двох моментів:

1) спрощення складу азбуки (тобто кількості графем). Так, усуваються зайві непотрібні букви: омега, ксі, ісі, юсі і т. д.

2) під впливом російського скоропису тієї доби і частково під впливом латинського шрифту спрощувалася техніка записання літер. Таким чином, все це полегшувало справу використання письма.

Але в постановці і розв'язанні цієї гнідатної реформи не слід все приписувати одному тільки Петрові. Справа в тому, що саме життя вимагало від Петра цілого ряду реформ і, як справедливо зауважив у свій час Віктор Іванович Григорович, «реобразовання... не отриались, но сознательная последовательность их должна

буть

чим ніколи сердечної ласки, що й сам не пестив нікого.

Пронизливий жіночий крик примусив його здригнутися. Кричали в будинку. «Ганна», — як вогнем опекла його думка про неї.

Хтось мов би штовхнув його в спину. Через декілька секунд він був вже на ганку. Не міг знайти одразу клямки. Це розлютило його, він штовхнув двері плечем, і вони відскочили, ляско стукнувшись у стіну. Кричали у нижній кімнаті. Павло влетів туди. Ганна лежала на землі, і, закривши голову руками, кричала. Федір з перекривленням у гримасі ротом і очима, що наліялися кров'ю від люті, місив її ногами. Він навіть не гомітив, як вібіг Павло. А той вже підскочив до нього і, широко розмахнувшись, вдарив кулаком у щелепу. Федір перелетів через Ганну і впав біля вікна. Однак він одразу схопився і кинувся до Павла, не звертаючи уваги на кров, що юшила у нього з рота і щоки. Та другий, ще дужчий удар відкинув його знову до стінки.

На хвилину в кімнаті встановилася німа, зловісна тиша.

Скрипнули двері. Це старий Франчук, здивований тишею, заглядував у кімнату. Він збагнув все одразу.

Зловісна посмішка промайнула у його старих холодних очах.

— Що, привів на свою голову? — звернувся він до сичи.

Той вовком подивився на нього, потім на Ганну.

— Вижену! Як собаку! — прохріпів він.

— Не виженеш. Вона сама, як людина, піде від тебе, собаки, — пояснив Павло.

— Геть звідси! — заверещав Федір.

Павло повернувся до нього спиною. Підійшов до Ганни і підняв її з землі. Повернувся до старого Франчука:

— На завтра, хазяїн, давай розрахунок.

(Закінчення буде).

До історії біологічного гуртка

гуртка. Грошові заощадження гуртка (дуже скромні), що складалися з невеликих членських внесків, а також дотації університету, йшли на матеріальну підтримку екскурсійних виїздів окремих студентів для розв'язання природи краю.

Влітку 1907 р. студенти-зоологи організували морську екскурсію від М. Фонтану до Дністровського лиману, зібрали багатий матеріал по морських безхребетних і рибах, спіймали акулу-катрана, знайшли викинутого морем мертвого молодого дельфіна.

Скелет цього дельфіна, змонтований членами гуртка О. Ящентковським, К. Киселевичем і М. Кореневим, був подарований студентами зоологічної станції університету. До недавнього часу скелет зберігався в зоомузей університету. У університетському зоомузей є чучело дикого кота, вбитого у Кицканському лісі

студентом Сабанеєвим.

Велика палеонтологічна екскурсія до Кишенева і Тирасполя під керівництвом професорів Г. І. Танфільєва і В. Д. Ласкарьова відбулася в 1909 р. В екскурсії брали участь більше 25 студентів, між іншим, і майбутні геологи А. Криштофович і В. Крокос.

За 10-річний період (1906—19